

Latvijas Bankas noteikumi Nr. 274

Rīgā 2024. gada 26. februārī

Noteikumi par finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamības aprēķināšanas kārtību un papildu uzraudzībai nepieciešamās informācijas sniegšanas kārtību

Izdoti saskaņā ar Finanšu konglomerātu likuma 10. panta piekto daļu un 13. panta pirmo un trešo daļu

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā finanšu konglomerāta, kura koordinators ir Latvijas Banka, vadošā sabiedrība vai cita finanšu konglomerātā ietilpstoša regulēta komercsabiedrība, kuru noteikusi Latvijas Banka (turpmāk – atbildīgā komercsabiedrība):

1.1. aprēķina kapitāla pietiekamību;

1.2. iesniedz Latvijas Bankai:

1.2.1. kapitāla pietiekamības aprēķinu un aprēķinam izmantoto informāciju;

1.2.2. informāciju par to, ka kāda finanšu sektora kapitāla prasība nav izpildīta;

1.2.3. informāciju par nozīmīgiem riska koncentrācijas gadījumiem un nozīmīgiem grupas iekšējiem darījumiem;

1.2.4. informāciju par interešu konfliktu un kaitīgas ietekmes izplatīšanās risku pārvaldību finanšu konglomerāta līmenī saistībā ar nozīmīgu riska koncentrāciju un attiecībā uz nozīmīgiem grupas iekšējiem darījumiem.

II. Finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamības aprēķināšanas kārtība

2. Latvijas Banka kā koordinators pēc konsultēšanās ar citām nozīmīgām uzraudzības institūcijām un atbildīgo komercsabiedrību nosaka finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamības aprēķinam piemērojamo metodi, izvēloties vienu no šādām metodēm:

2.1. konsolidācijas metodi atbilstoši šo noteikumu 3. punktam;

2.2. samazināšanas un saskaitīšanas metodi atbilstoši šo noteikumu 4. punktam;

2.3. kombinēto metodi atbilstoši šo noteikumu 5. punktam, ievērojot Komisijas 2014. gada 21. janvāra deleģētās regulas (ES) Nr. 342/2014, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2002/87/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) Nr. 575/2013 attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, kas nepieciešami, lai piemērotu kapitāla pietiekamības prasību aprēķināšanas metodes finanšu konglomerātiem, 16. pantu.

3. Finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamību saskaņā ar konsolidācijas metodi aprēķina šādi:

3.1. kapitāla pietiekamību finanšu konglomerāta regulētajām komercsabiedrībām aprēķina, pamatojoties uz mātes sabiedrības konsolidētajiem finanšu pārskatiem;

3.2. pašu kapitālu aprēķina, pamatojoties uz mātes sabiedrības konsolidēto bilanci un ņemot vērā attiecīgo finanšu sektoru noteikumus;

3.3. kapitāla prasību aprēķina, summējot atsevišķu finanšu sektoru kapitāla prasības, kas aprēķinātas saskaņā ar attiecīgā sektora noteikumiem;

3.4. neregulētām komercsabiedrībām, kas nav iekļautas atsevišķa finanšu sektora kapitāla prasības aprēķinā, aprēķina nosacīto kapitāla prasību;

3.5. komercsabiedrībām aprēķināto pašu kapitālu un kapitāla prasības iekļauj kapitāla pietiekamības aprēķinā, ievērojot proporciju, kas ņemta vērā, sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus attiecīgajā finanšu sektorā;

3.6. finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamību aprēķina kā starpību starp finanšu konglomerāta pašu kapitālu un finanšu konglomerāta kapitāla prasību.

4. Finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamību saskaņā ar samazināšanas un saskaitīšanas metodi aprēķina šādi:

4.1. kapitāla pietiekamību finanšu konglomerāta regulētajām komercsabiedrībām aprēķina, pamatojoties uz katras grupā iekļautās komercsabiedrības finanšu pārskatiem;

4.2. kapitāla pietiekamības aprēķinā iekļautās regulētās un neregulētās kredītiestāžu sektora, ieguldījumu pakalpojumu sektora un apdrošināšanas sektora grupas komercsabiedrības grupē attiecīgajos finanšu sektoros un aprēķina katras komercsabiedrības pašu kapitālu un kapitāla prasību saskaņā ar attiecīgā sektora noteikumiem. Neregulētām komercsabiedrībām aprēķina nosacīto kapitāla prasību;

4.3. katras komercsabiedrības pašu kapitālu samazina par finanšu konglomerāta citu komercsabiedrību ieguldījumiem komercsabiedrības pašu kapitālā, ja šis samazinājums jau nav ņemts vērā, aprēķinot citu komercsabiedrību pašu kapitālu saskaņā ar attiecīgā finanšu sektora noteikumiem;

4.4. aprēķina katras komercsabiedrības pašu kapitālu un kapitāla prasību, ko iekļauj finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamības aprēķinā, ņemot vērā komercsabiedrības apmaksātā pamatkapitāla proporcionālo daļu, kas tiešā vai netiešā veidā pieder mātes sabiedrībai vai komercsabiedrībai, kura ir ieguvusi daļību citā finanšu konglomerāta grupas komercsabiedrībā;

4.5. finanšu konglomerāta pašu kapitālu aprēķina, summējot visu aprēķinā iesaistīto komercsabiedrību pašu kapitālu, kas aprēķināts, ievērojot šo noteikumu 4.2., 4.3. un 4.4. apakšpunktu;

4.6. finanšu konglomerāta kapitāla prasību aprēķina, summējot visu aprēķinā iesaistīto komercsabiedrību kapitāla prasības, kas aprēķinātas, ievērojot šo noteikumu 4.2. un 4.4. apakšpunktu;

4.7. finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamību aprēķina kā starpību starp finanšu konglomerāta pašu kapitālu un finanšu konglomerāta kapitāla prasību.

5. Finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamību saskaņā ar kombinēto metodi aprēķina, izmantojot šo noteikumu 3. punktā minētās konsolidācijas metodes un šo noteikumu 4. punktā minētās samazināšanas un saskaitīšanas metodes kombināciju.

6. Katra finanšu konglomerātā ietilpstošā finanšu sektora kapitāla prasībai jābūt segtai ar attiecīgā sektora pašu

kapitālu, kas aprēķināts saskaņā ar šā sektora noteikumiem. Finanšu konglomerāta līmenī kapitāla pietiekamības aprēķinā ņem vērā tikai tos pašu kapitāla elementus, kas ir pieļaujami saskaņā ar finanšu konglomerātā ietilpstošo finanšu sektoru noteikumiem, ievērojot šo sektoru noteikumos noteiktos ierobežojumus par atsevišķiem pašu kapitāla elementiem.

7. Finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamības aprēķina nolūkā:

7.1. ieguldījumu pārvaldes sabiedrības un alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekus uzskata par ieguldījumu pakalpojumu sektora regulētām komercsabiedrībām un to pašu kapitālu un kapitāla prasību aprēķina saskaņā ar ieguldījumu pakalpojumu sektora noteikumiem;

7.2. neregulētās kredītiestāžu sektora, ieguldījumu pakalpojumu sektora un apdrošināšanas sektora komercsabiedrības aprēķina nosacīto kapitāla prasību attiecīgi saskaņā ar kredītiestāžu sektora, ieguldījumu pakalpojumu sektora un apdrošināšanas sektora noteikumiem, kas uz šīm komercsabiedrībām attiektos, ja tās būtu regulētās komercsabiedrības. Nosacīto kapitāla prasību jauktai finanšu pārvaldītājsabiedrībai aprēķina saskaņā ar finanšu konglomerāta lielākā finanšu sektora noteikumiem;

7.3. ja kādas meitas sabiedrības kapitāla prasība ir lielāka par pašu kapitālu, tās pašu kapitālu un kapitāla prasību iekļauj finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamības aprēķinā pilnā apmērā. Latvijas Banka kā koordinators var atļaut finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamības aprēķinā iekļaut meitas sabiedrības pašu kapitālu un kapitāla prasību, ņemot vērā mātes sabiedrībai piederošo proporcionālo daļu, ja mātes sabiedrības atbildība ir stingri un nepārprotami ierobežota ar minēto kapitāla daļu;

7.4. komercsabiedrībām, kuru saistība ar mātes sabiedrību, meitas sabiedrību vai sabiedrību, kurā mātes sabiedrībai vai meitas sabiedrībai ir dalība, izpaužas kā šo sabiedrību kopīga vadība saskaņā ar noslēgto līgumu, šo komercsabiedrību dibināšanas dokumentu vai statūtu noteikumiem vai tādējādi, ka tām finanšu gada laikā vismaz puse no jebkuras pārvaldes institūcijas locekļiem ir vienas un tās pašas personas, proporcionālo daļu iekļaušanai finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamības aprēķinā nosaka Latvijas Banka, konsultējoties ar citām nozīmīgām uzraudzības institūcijām, ja tādas ir.

III. Papildu uzraudzībai nepieciešamās informācijas sniegšanas kārtība

8. Ja kāda finanšu sektora kapitāla prasība nav izpildīta, atbildīgā komercsabiedrība nekavējoties iesniedz Latvijas Bankai informāciju par to:

8.1. vai finanšu sektorā, kurā ir pašu kapitāla pārpalikums, ir pašu kapitāla elementi, kas var tikt attiecināti uz finanšu sektoru, kurā ir izveidojies pašu kapitāla deficīts;

8.2. vai nepastāv ierobežojumi šo noteikumu 8.1. apakšpunktā minēto pašu kapitāla elementu pieejamībai un brīvai pārvietošanai finanšu konglomerāta ietvaros.

9. Atbildīgā komercsabiedrība līdz pārskata gadam sekojošā gada 30. aprīlim elektroniskā veidā, izmantojot paaugstinātās drošības sistēmu, saskaņā ar Latvijas Bankas noteikumiem, kuri regulē elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku, iesniedz Latvijas Bankai šādu informāciju:

9.1. informāciju par finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamības aprēķinu un aprēķinam izmantoto informāciju par stāvokli pārskata gada 31. decembrī, atsevišķi norādot finanšu konglomerāta pašu kapitāla apmēru, kapitāla prasības apmēru un pašu kapitāla pārpalikumu vai deficītu;

9.2. informāciju par pārskata gadā veiktajiem visiem nozīmīgiem grupas iekšējiem darījumiem un par nozīmīgas riska koncentrācijas gadījumiem pārskata gada 31. decembrī saskaņā ar Komisijas 2022. gada 14. decembra īstenošanas regulu (ES) 2022/2454, ar ko nosaka īstenošanas tehniskos standartus Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2002/87/EK piemērošanai attiecībā uz uzraudzības pārskatu sniegšanu par riska koncentrāciju un grupas iekšējiem darījumiem;

9.3. informāciju par interešu konfliktu un kaitīgas ietekmes izplatīšanās risku pārvaldību finanšu konglomerāta līmenī saistībā ar nozīmīgu riska koncentrāciju un attiecībā uz nozīmīgiem grupas iekšējiem darījumiem saskaņā ar Komisijas 2015. gada 28. jūlija deleģētās regulas (ES) 2015/2303, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2002/87/EK attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, kuros

precizētas definīcijas un koordinēta papildu uzraudzība pār riska koncentrāciju un grupas iekšējiem darījumiem, 2. panta 4. punkta "d" apakšpunktu un 3. panta 5. punkta "e" apakšpunktu.

IV. Noslēguma jautājums

10. Atzīt par spēku zaudējušiem Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 27. jūlija normatīvos noteikumus Nr. 108 "Normatīvie noteikumi par finanšu konglomerāta kapitāla pietiekamības aprēķināšanas kārtību un par informācijas sniegšanu par nozīmīgiem riska koncentrācijas gadījumiem un nozīmīgiem grupas iekšējiem darījumiem" (Latvijas Vēstnesis, 2020, Nr. 145).

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 16. decembra direktīvas 2002/87/EK par papildu uzraudzību kredītiestādēm, apdrošināšanas uzņēmumiem un ieguldījumu sabiedrībām finanšu konglomerātos un par grozījumiem Padomes direktīvās 73/239/EEK, 79/267/EEK, 92/49/EEK, 92/96/EEK, 93/6/EEK un 93/22/EEK, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvās 98/78/EK un 2000/12/EK;
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra direktīvas 2011/89/ES, ar ko attiecībā uz finanšu konglomerātā esošo finanšu sabiedrību papildu uzraudzību groza direktīvu 98/78/EK, 2002/87/EK, 2006/48/EK un 2009/138/EK.

Latvijas Bankas prezidents *M. Kazāks*